

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับความสามารถในการทำกำไรและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยจะเน้นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inference Statistic) ประกอบการทดสอบสมมติฐานซึ่งเป็นการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยทำการศึกษารายบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ด้านประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 620 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2560) โดยจำกัดเฉพาะกลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดี จำนวน 507 บริษัท และระดับที่ต่ำกว่าระดับดีจำนวน 113 บริษัท รวมทั้งสิ้น 620 บริษัท และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเงื่อนไขข้างต้น (ซึ่งไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูผลการดำเนินงาน บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม MAI industry บริษัทที่แจ้งว่าไม่ประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูลและบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือบริษัทที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในระหว่างปี) ที่มีผลการประเมินติดต่อกัน 5 ปี จะได้กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดี จำนวน 214 บริษัท และระดับที่ต่ำกว่าระดับดีจำนวน 113 บริษัท รวมทั้งสิ้น 327 บริษัท (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR), 2560)

และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเงื่อนไขข้างต้น (ซึ่งไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูผลการดำเนินงาน บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม MAI industry บริษัทที่แจ้งว่าไม่ประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูล และบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือบริษัทที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในระหว่างปี) แบบเฉพาะเจาะจงจากจำนวนของประชากร 327 บริษัท โดยจำกัดเฉพาะกลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดี ที่มีผลการประเมินติดต่อกันตั้งแต่ปี 2556 – 2560 ได้จำนวน 140 บริษัทและระดับที่ต่ำกว่าระดับดีจำนวน 40 บริษัท รวมทั้งสิ้น 180 บริษัทโดยการศึกษา

แบ่งเป็นกลุ่มตามสัดส่วนของขนาดกิจการดังนี้: 1) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 10,000 ล้านบาทขึ้นไปจำนวน 52 บริษัท 2) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 3,000-9,999 ล้านบาทจำนวน 35 บริษัท 3) บริษัทที่มีขนาดกิจการตั้งแต่ 1,000-2,999 ล้านบาทจำนวน 31 บริษัท 4) บริษัทที่มีขนาดกิจการน้อยกว่า 1,000 ล้านบาทจำนวน 22 บริษัท โดยศึกษาข้อมูล 5 ปี ติดต่อกันระหว่างปี 2556-2560 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ดังตารางที่ 11 และ 12

ตาราง 11 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกิจการ (ล้านบาท)	กลุ่มตัวอย่าง (บริษัท)		
	รวม	ระดับดี-ดีเลิศ	ระดับต่ำกว่าดี
ขนาดของกิจการมากกว่าหรือเท่ากับ 10,000	60	52	8
ขนาดของกิจการตั้งแต่ 3,000-9,999	46	35	11
ขนาดของกิจการตั้งแต่ 1,000-2,999	43	31	12
ขนาดของกิจการต่ำกว่า 1,000	31	22	9
รวม	180	140	40

ตาราง 12 แสดงสัดส่วนตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	ขนาดกิจการ(ล้านบาท)			
		≥10,000	3,000-9,999	1,000-2,999	< 1,000
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (AGRO)	15	2	2	3	8
2. เทคโนโลยี (TECH)	13	7	2	3	1
3. สินค้าอุตสาหกรรม (INDUS)	21	1	5	9	6
4. ทรัพยากร (RESOURC)	14	7	7	0	0
5. ธุรกิจการเงิน (FINCIAL)	24	10	5	5	4

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน บริษัท รวม	ขนาดกิจการ(ล้านบาท)			
		≥10,000	3,000-9,999	1,000-2,999	< 1,000
6. อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง (PROPCON)	38	17	9	9	3
7. บริการ (SERVICE)	37	14	12	6	5
8. สินค้าอุปโภคบริโภค (CONSUMP)	18	2	4	8	4
รวม	180	60	46	43	31

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Document Research) โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และมูลค่ากิจการ (Tobin's Q)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดย

ตัวแปรอิสระ คือ การประเมินหลักการค้ากับดูแลกิจการที่ดีโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บจากรายงานผลสำรวจการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการค้ากับดูแลกิจการระดับ “ดี” ขึ้นไป จำนวน 140 บริษัท กับ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการค้ากับดูแลกิจการระดับที่ต่ำกว่าระดับ “ดี” จำนวน 40 บริษัท รวมทั้งสิ้น 180 บริษัทติดต่อกันระหว่างปี 2556 – 2560 รวมระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไร และมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วนำมาแทนค่าเพื่อหาค่าของแต่ละตัวแปรดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขายสุทธิ}}$$

1.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

1.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}}$$

1.4 อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (PE)

$$= \frac{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

2. มูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) เลิกใช้แนวคิดนำเสนอโดย Prof. James T. Tobin ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Yale เป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากแนวคิดการผสมผสานข้อมูลจากงบการเงินและมูลค่าทางการตลาด แนวทางการคำนวณค่า Tobin's Q มีอยู่หลายแนวทาง ทั้งนี้ Chung และ Pruitt (1994) ได้พัฒนาและปรับสูตรเพื่อให้ง่ายในการคำนวณ

$$\text{Tobin's Q} = (\text{MVE} + \text{PS} + \text{DEBT}) / \text{BV}$$

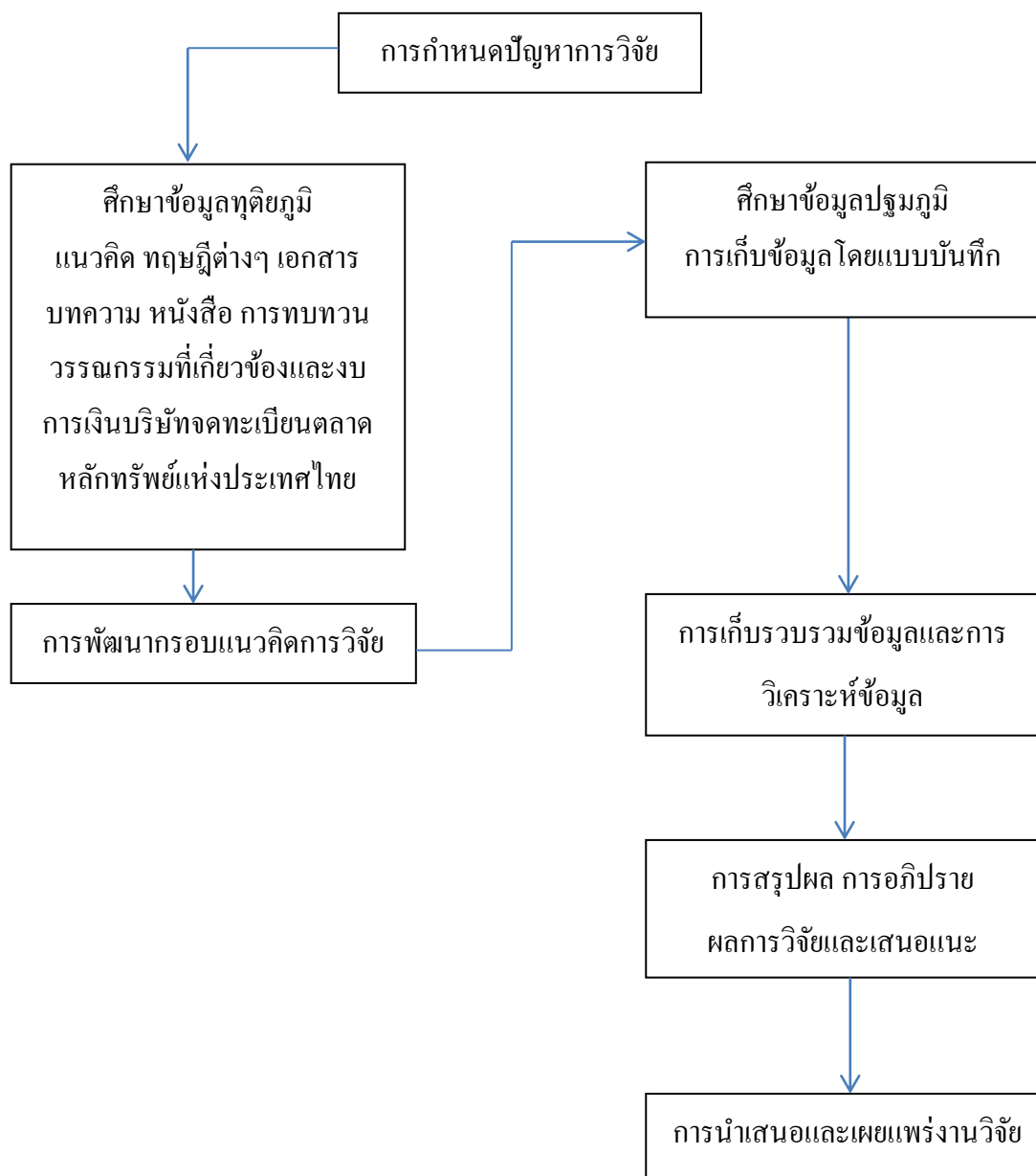
MVE = มูลค่าทางการตลาดของหุ้นสามัญ

PS = มูลค่าทางการตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ

DEBT = มูลค่าทางการตลาดของหนี้สิน

BV = มูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์แทนราคาเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์

กรอบการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

แบบบันทึกข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเก็บจากรายงานผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับ “ดี” ขึ้นไป จำนวน 140 บริษัท กับ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับที่ต่ำกว่าระดับ “ดี” จำนวน 40 บริษัท รวมทั้งสิ้น 180 บริษัท ติดต่อกันระหว่างปี 2556 – 2560 รวมระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีรวบรวมตัวเลขจากจากฐานข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บจากรายงานผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับ “ดี” ขึ้นไป จำนวน 140 บริษัท กับ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับที่ต่ำกว่าระดับ “ดี” จำนวน 40 บริษัท รวมทั้งสิ้น 180 บริษัท ติดต่อกันระหว่างปี 2556 – 2560 รวมระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้:-

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั่วไป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ค่ามัธยฐานของข้อมูล (Median) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์บางส่วน (Partial Correlation) แบบ Second Order Partial Correlation โดยกำหนดตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของกิจการ (SIZE) และประเภทอุตสาหกรรม (TYPE) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 แล 2 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 เพื่อตอบสนองสมมติฐานที่ 3

นอกจากนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ค่า t แบบ Independent Sample t-test เนื่องจากตัวแปรอิสระมีเพียง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับ “ดี” ขึ้นไป จำนวน 140 บริษัท กับ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับที่ต่ำกว่าระดับ

“ดี” จำนวน 40 บริษัท และตัวแปรตามมีระดับการวัดข้อมูลแบบมาตราส่วน (Ratio Scale) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจาก SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บจากรายงานผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับ “ดี” ขึ้นไป จำนวน 140 บริษัท กับ กลุ่มบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการระดับที่ต่ำกว่าระดับ “ดี” จำนวน 40 บริษัท รวมทั้งสิ้น 180 บริษัท ติดต่อกันระหว่างปี 2556 – 2560 รวมระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยในบทที่ 4 ต่อไป